पर्यायशैक्षणिकयोजना

फेब्रवरीमासः - 2022

नवमकक्ष्या (8th Standard)

तृतीयभाषा संस्कृतम्

(Third Language Samskruta)

पर्यायशैक्षणिकयोजना 2021-22

नवमकक्ष्या (9th Standard) फेब्ररीमासः (Month: February 2022) तृतीयभाषा संस्कृतम् (Third Language Samskruta)

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	फेब्रवरीमासः **प्रथमसप्ताहः** **लभ्यावधयः – 4**	**परोपकारः कर्तव्यः**		
1	**क्रियाकलापः–1**	दृश्यश्रव्यकाव्ययोः भेदः । नाटकस्य परिचयः तत्कर्तुः च परिचयः ।	आदर्शवाचनम् अनुवाचनञ्च । प्राचीननाटककर्तृणां विषये विवरणम् ।	वाचनपरिष्कारः । श्रीहर्षस्य कृतयः काः ?
	क्रियाकलापः–2	नागानन्दनाटकस्य कथासन्दर्भः पात्रपरिचयः च ।	स्वरभारसहितं कथायाः कथनाभ्यासः ।	उक्तकथायाः अवलोकनम् ।
	क्रियाकलापः–3	जीमूतवाहनः परहितेन कथं स्वहितं साधयतीति कथनम् ।	परोपकारविषये चर्चा ।	छात्रैः रचितानि वाक्यानि अध्यापकेन परिशील्यते ।
	क्रियाकलापः–4	सम्भाषणकौशलम् ।	कक्ष्याभिनयः ।	सम्भाषणकौशलस्य अवलोकनम् ।

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	फेब्रवरीमासः **द्वितीयसप्ताहः** **लभ्यावधयः – 4**	**गद्यावगाहनम्**		
2	**क्रियाकलापः–1**	गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरलेखनम् ।	शिक्षकः पद्यपुस्तके प्रदत्तगद्यभागं पठित्वा अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरं लेखितुं प्रेरयति ।	लिखित–उत्तराणां परिशीलनम्।
	क्रियाकलापः–2	गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरलेखनम् ।	शिक्षकः पद्यपुस्तके गद्यभागं पठित्वा अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरलेखने मार्गदर्शनं करोति।	प्रश्नानां मातृभाषया अनुवादं कारयित्वा वदति ।
	क्रियाकलापः–3	गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तरलेखनम् ।	शिक्षकः अनुच्छेदान्तरं दत्त्वा तत्सम्बद्धप्रश्नानाम् उत्तरं लेखितुं प्रेरयति ।	छात्रैः लिखितस्य उत्तरस्य अवलोकनम् ।

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	फेब्रवरीमासः **तृतीयसप्ताहः** **लभ्यावधयः – 4**	**स्तुतिवल्लरी, आहारस्य महत्त्वम्, सन्धिः, भारतमहिमा**		
3	**क्रियाकलापः–1**	स्तुतिवल्लरी – पद्यपाठस्य पुनरावर्तनम्।	शिक्षकः कण्ठपाठं पृच्छति, अनव्यं करोति । प्रश्नोत्तरमाध्यमेन चर्चां कारयति च ।	कण्ठस्थीकृतश्लोकान् शृणोति। उक्तोत्तराणां परिशीलनम् ।
	क्रियाकलापः–2	आहारस्य महत्त्वम् – पाठस्य पुनरावर्तनम् ।	अध्यापकः आहारस्य विषये प्रश्नोत्तररूपेण पुनरावर्तनं करोति । छात्राः अवलोकयन्ति।	शरीरविषये आहारेषु रोगनिवारणविषये च छात्रैः उक्तमुत्तरं परिशीलयति ।
	क्रियाकलापः–3	वर्णमाला, सन्धिप्रकाराः, स्वरसन्धिः, व्यञ्जनसन्धिः इत्यादिविषये विवरण पुनरावर्तनम् ।	सन्धिविच्छेदः सन्धिकरणम्, सन्धेः नामनिर्देशनम् इत्यादीनाम् अभ्यासः ।	लिखित–उत्तराणां परिशीलनम्।
	क्रियाकलापः–3	भारतमहिमा – पाठस्य पुनरावर्तनम् ।	प्रस्तुतपाठस्य विवरणपूर्वकं पुनःस्मारणम् ।	के धन्याः? भारतभूः कीदृशी? इत्यादिप्रश्नद्वारा अवलोकनम् ।

क्रमसङ्ख्या	मासः / सप्ताहः Month/Week	अधिगमफलानि Learning out come	निर्देशात्मकक्रियाकलापाः Activity	मौल्यमापनक्रियाकलापाः Evaluation activity
	फेब्रवरीमासः चतुर्थसप्ताहः लभ्यावधयः – 4	**क्रियापदम्, प्रवासक्षेत्राणि, कारकम्, कर्नाटककालिदासः**		
	क्रियाकलापः–1	क्रियापदम् – पाठस्य पुनरावर्तनम् ।	शिक्षकः क्रियापदम्, धातुः, परस्मैपदी, आत्मनेपदी, लकाराः इत्यादि अंशान् विवरणपूर्वकं प्रश्नकरणम् ।	छात्रैः उक्तानाम् उत्तराणां परिशीलनम् ।
	क्रियाकलापः–2	प्रवासक्षेत्राणि – पाठस्य पुनरावर्तनम् ।	शिक्षकः कर्णाटके स्थितानां पुण्यक्षेत्राणां परिचयद्वारा पुनःस्मारणम् ।	प्रश्नान् दत्त्वा लिखित–उत्तराणां परिशीलनम् ।
	क्रियाकलापः–3	कारकम् – पाठस्य पुनरावर्तनम् ।	शिक्षकः प्रयोगवैविध्यं प्रदर्श्य विवरणं ददाति ।	विविधवाक्यानि दत्त्वा प्रयोगपरिवर्तनम् कारयित्वा तत परिशीलनम् ।
	क्रियाकलापः–4	कर्णाटककालिदासः– पाठस्य पुनरावर्तनम् ।	पाठं पूर्णतया पठित्वा पुनःस्मारणम् ।	बसप्पशास्त्रिणां विषये पञ्च वाक्यानि लिखत ।

अभ्यासपत्रिका

1. एकवाक्येन उत्तरं लिखत । **5X1=5**

1. जीमूतवाहनः कः ?
2. वैनतेयः कः ?
3. शङ्खचूडः कस्य हस्तौ समानयति ?
4. जीमूतवाहनः समुद्रतीरे किम् अपश्यत् ?
5. अमृतवृष्टिः कस्मात् पतिता ?

2. यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत । **3X2=6**

6. सदा बीभत्सदर्शने शरीरे का शोभा ?

   कः पाठः ? कः अवदत् ? काम् अवदत् ?

7. परितुष्टास्मि ते वत्स ।

   कः पाठः ? कः वदति ? काम् वदति ?

3. सन्धिं विभज्य सन्धिनाम लिखत । **3X1=3**

8. अ) ममैव आ) क्वासि इ) वधादेशः

4. चतुर्थपदं लिखत । **2X1=2**

9. शङ्खचूडः – नागः :: गरुडः –_____ ।
10. गौरी – विद्याधरसेवा :: मलयवती –_____ ।

5. द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत । **2X2=4**

11. विनीतं गरुडं प्रति नायकः किमुपदिशति ?
12. बद्धाञ्जलिः मलयवती गौरीं किं प्रार्थयति ?